

MOLITVA

HRVATSKOGA RODOLJUBA

(Prvi put tiskana u Naše gore listu.)

U ZAGREBU 1861.

Brzotiskom Antuna Jakića.

BRITISH
MUSEUM

Bože, koj si doveo rod Hrvatah
Na jug topli sa hladnih Karpatah,
Gdjeno staše Hrvatska velika,
Daj, da rodu svane stara dika.

Vodeći ih preko sedam rieka'
Po sedmeroj bratji, sedmog vieka,
Dao si zemlje Hrvatom prostrane
Od Dunava, Mure do Bojane;

Daj, da budu s nova ovi kraji
Od Hrvatske vlasti zavičaji,
Daj, da Hrvat vrage sve satare,
Ko što 'e satro Gote i Avare.

Bože! Ti si dao mač osvete
Ljudevitu, kada Franke klete
Trikrat ražbì, i trikrat narodu
U sedam ljet povrati slobodu.

Ti si dao kraljem našim slavu,
Opreti se mletačkomu lavu,
Razbit Niemce, Grke i Normane,
Zadat Rimu i Bizantu rane.

Daj o Bože! sada, kada s nova,
Nakon sedam prošlieh viekova'
Narod pravo krune svoje spasi,
Da se vrate slobode mu časi.

Ti si Bože voljom Tvom Hrvata
Stvorio štitom sred mira i rata
Za krst, za red, za ljudsku prosvetu,
Na Barbarah najgroznijih štetu.

Daj o Bože! ini da jezici
Ugledaju u istinskoj slici,
Rod hrvatski, i njegve zasluge,
Te da skrše zadane mu tuge.

Ti si Bože! sred Hrvatske stare
Uništio Turke i Tatare,
Podigo si krvnieh spomenika'
Pokraj Jajca, Siska i Grobnika.

Dao si rodu Zrinjske i Hrvoju,
Množ velikih muževah na broju,
Al si dao još i odmetnikah,
Roda svoga jadnieh krvnikah.

Daj o Bože! viek i savez novi
Da sad stvore hrvatski sinovi,
Odmetničtvo i jal da prestane,
A narodu novo sunce svane.

Tebi se je stavit Bože! htjelo
Jugoslaviji Hrvatsku na čelo,
Da duševnom silom napred krene
Bratju Srblje, Bugare, Slovene.

Daj o Bože, bratskoj da u slozi
Roda sreću ništa već ne sgrozi, —
Ti rod ravnaj, Ti ga napred vodi
K veličini, k prosvjeti, k slobodi.

Historička razjasnjenja.

1. *Velika Hrvatska* pripada najstarijim političkim državam slavenskoga sjevera. Godine 999. napadè na nju, tada već oslabljenu, Boleslav hrabri, te, razorivši ju, sjedini ju s Poljskom i satare isto njezino ime. Kao što kasnije mladja država *južna Hrvatska*, tako biaše i stara sjeverna velika Hrvatska razdieljena na dvie pole, na bielu i na crvenu, isto tako, kao što su i sada još kocke grba hrvatskoga razdieljene na crveno i na bielo.

Granice velike Hrvatske natapalo je sedam riekah: *Visla*, *Sana*,

Vislica, Tapla, Bug, Halić, i Strij, a visoki Karpati sve do Tatranskieh gorah, čuvahu ju od neprijateljskih nasrtajah.

Glavni grad velike Hrvatske, slavni *Krakov*, po pričanju sagradjen od vojvode Kraka, i poljepšan od proslavljene Vande, bijaše sredotočje državnoga života starieh Hrvatah, a u kasnije doba sjedalo slobode i slave Poljske.

Velika Hrvatska biaše zibka osnovateljah države česke i Poljske, ona porodi i bratju, što su na dalekom jugu našli novu domovinu, i osnovali novu slavnu Hrvatsku.

2. Ostavivši pribrežja sedam gore imenovanieh riekah, krenulo je prvom polovicom sedmoga vieka sedmero bratje hrvatske sa svojima četama i porodicama, na jug, u pomoć južnim Slavenom, što biahu pali u ljuti jaram Gotah i Avarah. Bratja ova biahu: *Kljuk, Ljubel, Kosenac,*

Muhlo i Hrvat, te dvie sestre *Tuga i Buga*. Oni zauzeše prostrane zemlje od Mure, Sale, blatna jezera i dolnjega Dunava sve do Bojane a stranom do Ibre, te od bosanske Drine i od uštja savskoga do jadranskoga mora, do Raše i Radgonje u Istri, do Lahinje, Krke i Sane na zemlji slovenskoj.

3. Prvo pojavljenje Hrvatah na slavenskom jugu biaše slavno. Oni poraziše hametom Avare ili Obre, u ono doba najgroznije barbare i ugnjetatelje Slavenah i zapadne prosvjete, i to tako, da im za mala nestade traga na zemlji njihovoj. Oni uništiše poslednje ostanke Gotah, utemeljiše nove dobroustrojene države na Savi i na jadranskom moru, probudiše samosviest domaćih pogaženih Slovenacah, te spasiše prvi krat zapad i istok bizantinski od aziatskoga barbarstva.

4. Početkom devetoga stoljetja pali su pokraj inih Slavenah i Hrvati pod jaram uprave franačko-njemačke. Jarost Franakah naraste do toga stepena, da su nevinu djetčicu hrvatsku psom na hranu bacali. Tad ustane na noge neumrli Ljudevit, veliki župan posavskih Hrvatah, digne na oružje Hrvate i susjedne Slovene, te se pobì vitežki i sretno sa mnogobrojnima četama franačko-njemačkima. Pet godinah (od 818. do 823.) branio je slavno dom svoj, napokon morade radi nevjere te izdajstva uzmaći, i padè od nevjere. Ali nakon drugih *sedam* godinah izvojevà sám narod hrvatski slobodu, a tudjinskomu jarmu biaše konac.

5. Pod narodnimi svojimi knezovi i kraljevi opirahu se Hrvati kroz mnoga stoljetja na moru jadranskomu mletačkoj vladi, koja im morade kroz njeko vrieme danjak plaćati. Razbijahu na kopnu i na moru

Grke, Normane, Niemce, Bugare, Madjare i Saracene. Opirahu se, radi vjere i narodnosti svoje, bizatinskoj i rimskoj propagandi, dok napokon, iznemogli od tolikih raznolikih borbah, neklonuše duhom, te poraženi od domaćih razprah i neredah neprignuše u mnogih predjelih prostrane domovine ponositu svoju glavu pred lukavimi tudjinci.

6. U tečaju sedam dugieh viekovah, odkad se Hrvati svezaše s narodi ugarske krune, morali su često skrajnim naporom braniti nezastarjela prava krune svoje krune Tomislava, Držislava i Zvonimira, Hrvatom isto tako svete, kao što je ugarskim narodom kruna svetoga Stjepana. Sudba htjede, da godina 1861. koja svim austrijskim Slavenom nádu bolje sreće donì, Hrvatom skoro izgubljeno pravo njihove krune spasi, te lukavo nastojanje bratje i nebratje njihove za uviek prekine.

7. Historija govori, a u samosviesti Hrvatah duboko je zapisano, kako su Hrvati od početka živovanja svoga na slavenskom jugu vazda bili štitom prosvjete i europejskoga zapada, i to, naprema najljućim azijatskim narodom, naprem Avarom, Mongolom i Turkom, razbivši hametom čete dvajuh prvih, a neprestani boj atletski vodeći prema posljednjim, najbližim i najgroznijim susjedom svojim.

8. Neima možebiti naroda na svietu, kojega službe i zasluge od prijateljah i neprijateljah tolikom neharnostju naplatjene biahu, kolikom narodu hrvatskomu. Stara i nova povjestnica pripovjeda glasno, da je Hrvata vazda od onuda led bio, odkuda ga je imalo grijati sunce. Vrieme je, da i tomu konac bude.

9. Tko bi sve one bitke izbrojio, što ih je Hrvat bio na hrvatskoj zemlji ? ali vazda će stajati na prvome

mjestu Grobnik s porazom Tatarah (1242.) Sisak s porazom Franakah (g. 820—821.) Turakah (1593.) Jajce s nebrojenimi hameti Turakah i Madjarah. Šubići i praotci Krašićanah kod Grobnika, Ljudevit Posavski i Toma Bakač kod Siska, Krsto Frankopan, Petar Keglević, Hrvoja Hrvatić s mnogim ostalimi kod Jajca, postaviše neumrlije spomenike, nego što su mramorne ploće i medeni obeliski, što služe spomenicama zapadnieh narodah.

10. Jedina hrvatska porodica Šubićah-Zrinjskih porodi više slavnih ljudih i vitezovah, nego što ih čitave ine zemlje i državice broje. Jedini vojevoda Hrvoja Hrvatić valjao je više u svoje doba, nego svi vitezovi i državnici razkošnoga cara Sigismunda, nepostajanih kraljevah bosanskih Dabiše. Ostoje, Tvrdka II. te i mekanoga neodvažnoga kralja Ladislava napuljskoga.

11. Tko je dobro proučio povjestnicu Hrvatsku, mletačku, ugarsku, tursku, i austrijansku, znati će, koliko velikih muževah porodi narod hrvatski. Na oružju i na peru, oko zlatnoga prestolja i krvavieh bojnih poljanah, kod oštroga dljeta i lahkoga pernika, na čelu oštroumnih poslanikah i ratobornih četah po kopnu i po moru, svuda i svagdje vidimo Hrvata sada blistati kao sjajnu zviezdu, sada padati kao oriaša, koj se klanja samo sudbini, ili vlasti nadzemne sile.

12. Najtamnija strana hrvatske povjestnice jest ona, koja govori o odmetničtvu vlastitieh sinovah naroda svoga. Kamo god zaviriš u povjestnicu susjednieh narodah, eto nadješ pojedinca Hrvata, što je robski služio tudjemu dobru, a vlastitomu zlu. Kojgodj list otvoriš svoje povjestnice, nagaziš na vjerolomstvo, na pogaženje narodnih svetinjah, na bratinsku razpru, i na nazlobno, otrovno proga-

njanje jednokrvnih pojedinacah, porodicah, i čitavih plemenah. Taj korov raste od vieka do vieka, nemože ga izčupati veriga tudja ni sablja ni puška, ni um ni srdce. Hoće li ga pogaziti 'duh boljega vremena prave prosvjete i sretnije budućnosti? to stoji u ruci božjoj.

MOLITVA

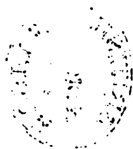
HRVATSKOGA RODOLJUBA

Prvi put tiskana u Naše gore listu.

U ZAGREBU 1862.

BRZOTISKOM ANTUNA JAKIĆA.

Back cover Blank

2